

A KÜLGAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG
A HAZAI NÖVEKEDÉS EGYIK KULCSA

Patrióta diplomácia

Magyarországon az elmúlt évtizedben a „klasszikus” diplomáciát felváltotta a magyar érdekeket képviselő külgazdasági prioritás – mondta a Demokratának Kiss Rajmund, a Mathias Corvinus Collegium (MCC) Diplomáciai Műhelyének vezetője. A volt nagykövettel a diplomáciai változásokról, a keleti nyitásról, a multinacionális cégek szivárványos kampányairól és a Fudan Egyetemről is beszéltünk.

► SZÖVEG BILAU LÓTHÁR

– Miben különbözik az üzleti diplomácia a „hagyományostól”?

– A „hagyományos”, azaz a gazdasági diplomáciát az állam felügyeli. Célja, hogy állami érdekek szerint két- vagy többoldalú gazdasági kapcsolatokat építsen ki, tartson fenn más országokkal, illetve piacot teremtsen a hazai, elsősorban kis- és középvállalkozások számára. Az üzleti diplomácia szereplői viszont jellemzően nagyvállalatok érdekeit képviselik a fogadó országokban. Tevékenységük nem fűződik szorosan a napi üzleti folyamatokhoz, tehát nem a beszállítóval vagy a mar-

ketingosztállyal, hanem az úgynevezett nem piaci szereplőkkel – kormányfő, külgazdasági és külügyminiszter, helyi önkormányzatok, civil szervezetek – tárgyalnak azért, hogy a cég zökkenőmentesen tudjon működni. Mintha egy nagyvállalatnak lenne egyfajta politikai tevékenysége.

– Tavaly indították el az MCC Nemzetközi Kapcsolatok Iskoláján belül a Diplomáciai Műhelyt, amelynek február óta vezetője. Mi indokolta ennek létrejöttét?

– Ahogy az életben minden, úgy a diplomácia is változik. Magyarországon jelentős fejlődés kezdődött ezen a téren az elmúlt évtizedben: a „klasszikus” dip-

lomáciát felváltotta a magyar érdekeket képviselő külgazdasági prioritás. Ezt jól mutatja az is, hogy a korábbi Külügyminisztériumnak 2014 óta Külgazdasági és Külügyminisztérium a neve. Erős gazdaság nélkül ugyanis nincsen állami szuverenitás. Ezért egy felelős kormánynak feladata, hogy piacokat szerezzen a magyarországi vállalatoknak, ahogyan a befektetések ösztönzése is. Egy ENSZ-statisztika szerint a járvány alatt a világon harmadával csökkent a befektetések száma, Magyarországon viszont két és félszeresével nőtt.

– A Nemzetközi Kapcsolatok Iskola a diplomáciai mellett geopolitikai, európai tanulmányokkal foglalkozó és kül-

gazdasági műhelyt is működtet. Kiket várnak ide?

– A legfontosabb, hogy a hallgatónak legyen affinitása a nemzetközi kapcsolatokhoz. Emellett közösségi embereket keresünk, az MCC huszonöt éves hagyományához híven a társadalomért tenni akaró fiatalokkal dolgozunk együtt. Bár soha ennyi jelentkezőnk nem volt, mint idén tavasszal, alapvetően kis csoportos képzésekről van szó. Egy egyetemen, ahol az előadóban van százötven tanuló, nincs rá mód, hogy véleményt cseréljünk a fontos nemzetközi eseményekről, új beruházásokról vagy egy nagy exportlehetőségről. A mi iskolánk ehhez képest pluszt kínál, hiszen mi valóban együtt gondolkodunk. Az oktatás mellett szep-tembertől folytatjuk az Ambassador Talk programsorozatunkat, amelyen magyar és Magyarországon akkreditált nagykövetekkel találkozhatnak a hallgatóink, és rendszeresen részt vehetnek pódiumbeszélgetéseken is. Emellett nemzetközi tanulmányutakat is kínálunk diákjainknak, amikor a gyakorlatban is találkozhatnak nemzetközi szervezetek vezetőivel, és az így szerzett közvetlen tapasztalatok alapján is szélesíthetik a diplomáciai látókörüket. Nem titkolt célunk, hogy mindezen tevékenységünket patrióta szellemiségben folytassuk, és olyan büszke magyar fiatalokat képezzünk, akik a nagyvilágban, de főként itthon előrevisszük majd az országunk szekerét.

– Visszatérve a megváltozott világra, a kormány által korábban meghirdetett keleti nyitás politikája milyen feladatok elé állítja az üzleti és a gazdasági diplomáciában részt vevőket?

– Magyarország külpolitikája a kölcsönös tiszteleten alapul, legyen szó az Egyesült Államokról, az uniós országokról, Oroszországról vagy Kínáról. Egy ázsiai nemzetközi vállalat vezetőjével való tárgyalás természetesen több türelmet, szerénységet és alázatot igényel. Az üzleti mechanizmusok és a döntéshozatal is más ütemben zajlik: lassabb és megfontoltabb. Ha azonban van egy sikeres megállapodásunk, az kiváló referencia más ázsiai nagyvállalatoknak. A rendszerváltozás óta nem érkezett ennyi ázsiai befektető hazánkba, mint az elmúlt tíz évben, számos munkahelyet teremtve. Tavaly például Dél-Korea legnagyobb energia- és vegyipari vállalata, az SK Innovation döntött úgy, hogy Iváncsán több mint kétmilliárd dollárból épít akkumulátorgyárat. Ez a folyamat működik visszafelé is, jelenleg több mint százmil-

liárd forintért száz százalékosan magyar tulajdonú vállalkozás építi, telepíti, tartja karban az autópályadíj-fizető rendszert Indonéziában. Ez négy-öt éves tárgyalássorozat eredménye a kormány, a nagykövettségünk és a vállalkozás részéről. Ezek a sikesztorik azt mutatják, hogy valóban el kellett indulni Kelet felé.

– A diplomatakról sokakban fejében az a kép él, hogy a dolguk mindössze annyi, hogy fényűző vacsorákon vegyenek részt, és szimbolikus udvariassági látogatásokat és gesztusokat tegyenek a fogadó országgal szemben, kevés gyakorlati haszonnal.

– Erre is csak azt tudom mondani, hogy a diplomácia mára az egész világon, így Magyarországon is megváltozott, jóval pragmatikusabb és gyakorlatiasabb lett. Kézszelvényező gazdasági sikerek kellene.

– Említette, hogy a magyar gazdasági diplomácia a kölcsönös tiszteleten alapul. Ez a nemzetközi viszonylatban is maradéktalanul érvényesül? Gondolok itt például arra, hogy azon nyugati multicégek, amelyek többek között a közel-keleti boltjaikkal, közösségi profiljaikkal és nyilatkozataikkal nem hirdetnek „Pride-hónapot”, a keresztény hagyományokkal bíró kultúrákra mintha kevésbé lennének tekintettel.

– Az üzleti diplomácia legfontosabb szabálya, hogy a fogadó ország kormányát, de mindenekelőtt a lakosságát, annak hagyományát és a kultúráját tiszteletben kell tartani. Üzleti diplomáciai szempontból nem tartom szerencsésnek, ha egy vállalat lándzsát tör egy mozgalom vagy identitás mellett. Egy cégnek számos feladata van, foglalkozniuk kell a termék vagy szolgáltatás minőségével, a munkavállalók körülményeivel és számos egyéb, üzleti szempontból releváns kérdéssel. Ezek a társadalmi ügyek viszont semmiképpen nem tartoznak ebbe a körbe. Másfelől azonban a vállalatoknak joga van velük foglalkozni mindaddig, amíg ez nem sérti a fogadó ország törvényeit. A cégek által közvetített üzeneteknek óriási a marketingértékük, különösen a nemzetközi sporteseményeken, amelyeknek akár több mint egymilliárd nézőjük is lehet, mint például a futball Eb-nek. El tudom képzelni, hogy a főként muszlim többségű közel-keleti országok esetében úgy látják ezek a nagyvállalatok, hogy üzletileg nem éri meg ott nekik hirdetni.

– Mark Rutte holland miniszterelnök szó szerint azt mondta nemrégiben az uniós tagállamok vezetőinek kétnapos

brüsszeli tanácskozásán, hogy „Magyarországot térdre kell kényszeríteni”. A hasonló politikai kommunikációs csaták milyen hatással lehetnek az államok és a gazdasági szereplők közötti kapcsolatokra?

– Ezeknek a csörtéknek általában nincs befolyásoló erejük, de tény, hogy sokkal kedvezőbb úgy gazdasági kapcsolatokat kiépíteni, ha két állam közt jól működik a politikai párbeszéd. Ha megnézzük a világtérképet, azt láthatjuk, hogy számos országnak éppen a szomszédjával nem a legjobb a politikai viszonya például a történelmi hagyományok miatt. Azonban mivel egymás mellett helyezkednek el, általában mégis a másik legnagyobb export-import vagy akár befektetési partnerei.

– A Fudan Egyetem budapesti campusa megépítésének milyen hosszú távú gazdasági következményei lehetnek Kína és Magyarország közt?

– Ahogy említettem, a kétoldalú kapcsolatok alapja a kölcsönös bizalom, különösen ha ázsiai partnerekről beszélünk. Az, hogy a sanghaji központú, egyébként más európai országokban és az Egyesült Államokban is jelen lévő, világhírű Fudan Egyetem megszavazta a bizalmat Magyarországnak is, azt jelenti, hogy bízunk egymásban. Ha pedig ez megvan, akkor a befektetők is nagyobb örömmel jönnek majd hazánkba. Nem szabad elfelejteni ugyanakkor, hogy a számok, kalkulációk mögött mindig emberek állnak, így nagyon nehéz megítélni, hogy egy befektető mi alapján hozza meg a döntését. Fontos lehet a szakképzett munkaerő vagy akár az is, hogy a régióban nálunk van a legjobb autópálya-hálózat. Az is elképzelhető, hogy a kínai befektető azért nem fog máshova menni, mert itt lesz nálunk a Fudan Egyetem.

– A hazai ellenzéki pártok, az emberi jogokra hivatkozva, mégis több ízben bírálták a magyar kormányt a kínai és oroszországi kapcsolata miatt, legyen szó a Fudanról, az új selyemútról vagy akár az ezekből az országokból érkező vakcinákról. Milyen következményei lehetnek ennek a hazai gazdaságra kormányváltás esetén?

– Ezeket a hangos bírálatokat nem tartom bölcs dolognak, hiszen a világ legnagyobb országairól, azok vállalkozásairól beszélünk. Am Kínának vagy Oroszországnak biztosan nem az a legnagyobb problémája, hogy a fővárosi ellenzéki politikusok utcákat neveznek át, vagy Kína-ellenes jelszavakat hangoztatnak. ■